

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

05 січня 2022 року

Хмельницький

№72/01-р/к

Справа № 925-АД

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - адміністративна колегія Відділення), розглянувши матеріали справи № 925-АД про порушення виконавчим комітетом Тернопільської міської ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктами 6 та статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 27.01.2020 № 69-03/7 п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України відповідно до вимог пункту 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 № 13-01/236 проведено дослідження регіональних ринків послуг у сфері поводження з побутовими відходами.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 12.18.2019 № 69/29-рп/к розпочато розгляд справи № 925-АД за ознаками вчинення виконавчим комітетом Тернопільської міської ради ознак порушень, передбачених:
 - пунктом 6 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді делегування повноважень органів місцевого самоврядування у випадках, заборонених згідно із статтею 16 цього Закону, а саме: делегування органами місцевого самоврядування окремих владних повноважень підприємству, якщо це може призвести до недопущення, усунення чи спотворення конкуренції;
 - пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

- (3) Листом від 27.01.2020 № 69-02/93 Відповідачеві було направлено Подання з попередніми висновками у справі № 925-АД.
- (4) Відповідно до розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 №23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами), 01 червня 2020 року припинено виконання функцій, зокрема, Тернопільським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України, з 02 червня 2020 року виконання його функцій розпочало Хмельницьке обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України. 05 червня 2020 року відбулося перейменування Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України на Південно-західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення).

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Відповідачем у справі є виконавчий комітет Тернопільської міської ради (ідентифікаційний код 04058344; місцезнаходження: вул. Листопадова, 5, м. Тернопіль, 46001), (далі – Відповідач).
- (6) Виконавчий комітет Тернопільської міської ради включено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.
- (7) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі - Закон про місцеве самоврядування) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншим законодавством.
- (8) Виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, згідно статті 11 Закону про місцеве самоврядування є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (9) Частиною третьою статті 24 Закону про місцеве самоврядування передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (10) Згідно із статтею 73 Закону про місцеве самоврядування акти ради, міського голови, виконавчого комітету, прийняті в межах своєї компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.

РОЗДІЛ І

Делегування органом місцевого самоврядування окремих владних повноважень підприємству

1.1. Опис ринку, на якому відбулися дії Відповідача

1.1.1. Ринок послуг з вивезення рідких побутових відходів

- (11) Статтею 1 Закону України «Про відходи» визначено:

- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;

- рідкі відходи - це побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах.

- (12) Послуги з вивезення (перевезення) рідких побутових відходів не мають взаємозамінних товарів, оскільки відсутні товари, подібні за призначенням, умовами, споживчими властивостями тощо.
- (13) Відповідно до статті 30 Закону про місцеве самоврядування до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.
- (14) Вивезення (перевезення) рідких побутових відходів споживачам, які не приєднанні до систем централізованого водовідведення, до місця їх скидання здійснюється спеціалізованою організацією (перевізниками), яка має необхідні технічні можливості.
- (15) За наявними у Відділенні даними перевізники вивозять рідкі побутові відходи від споживачів, об'єкти відбору яких розташовані в межах м. Тернополя з урахуванням прилеглої території в радіусі 30 км, зокрема, на території м. Тернополя, сіл Романівка, Шляхтинці, Острів, Байківці, Підгороднє, Великі Гаї, Петриків, Велика Березовиця Тернопільського району.
- (16) Таким чином, територіальними межами ринку вивезення рідких побутових відходів є м. Тернопіль з урахуванням прилеглої території в радіусі 30 км.
- (17) У зазначених територіальних межах протягом 2019 року та I півріччя 2020 року вивезення (перевезення) рідких побутових відходів здійснювали відповідно 14 та 10 суб'єктів господарювання (перевізників).
- (18) Відповідно до інформації перевізників протягом вказаного періоду в межах м. Тернополя з урахуванням прилеглої території в радіусі 30 км платні послуги вивезення (перевезення) рідких побутових відходів споживачам, які не приєднанні до систем централізованого водовідведення, надавали 9 перевізників, які конкурують між собою.
- (19) Більшість перевізників повідомили Відділення, що конкурентом на ринку вивезення рідких побутових у зазначених територіальних межах для них є комунальне підприємство «Тернопільводоканал».
- (20) Протягом 2019 року та I півріччя 2020 року становище КП «Тернопільводоканал» має ознаки монопольного (домінуючого) на ринку вивезення (перевезення) рідких побутових відходів в межах м. Тернополя з урахуванням прилеглої території в радіусі 30 км з часткою, що перевищує 35 відсотків.

1.2. Обставини справи

- (21) Відповідно до абзацу п'ятого статті 13 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідних населених пунктів.
- (22) Положеннями статті 13¹ Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено, що місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги щодо приймання стічних вод населеного пункту; розробляються на підставі та з урахуванням

вимог правил приймання стічних вод; затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.

- (23) Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 №316 затверджено Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (далі – Правила приймання), які зареєстровані в Міністерстві юстиції України 15.04.2018 за №56/31508.
- (24) Пунктом 4 Правил приймання визначено:
- на підставі цих Правил виробник (суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) розробляє місцеві правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення;
 - місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виробників та споживачів.
- (25) Відповідно до пункту 8 розділу I Правил приймання умови приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, та сплати за очищення таких стічних вод визначаються місцевими правилами приймання.
- (26) КП «Тернопільводоканал», як виробник послуг з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) в межах м. Тернополя та навколишніх сіл, листом від 22.11.2018 №3767/18 звернулося до Тернопільської міської ради з проханням винести на розгляд виконавчого комітету Тернопільської міської ради питання щодо затвердження Місцевих правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Тернополя та надало їх проект.
- (27) Рішенням виконавчого комітету Тернопільської міської ради від 27 лютого 2019 року №211 затверджено Місцеві правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Тернополя (громади) (далі – Місцеві правила).
- (28) Згідно із пунктом 2 розділу I Місцевих правил ці Правила поширюються на:
- суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виробники), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди (далі - споживачі);
 - усіх споживачів, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення міста Тернопіль (громади), як тих, що знаходяться в місті Тернопіль, так і тих, що знаходяться поза межами міста Тернопіль, незалежно від місця знаходження об'єктів водовідведення.
- (29) Розділ VIII Місцевих правил визначає порядок приймання стічних вод асенізаційним транспортом та поширюється на всіх споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, та на всі види рідких відходів (пункт 63 даного розділу).
- (30) Згідно із пунктом 70 розділу VIII Місцевих правил перевезення рідких відходів до місця їхнього скидання здійснюється КП «Тернопільводоканал» або іншою спеціалізованою організацією, яка має право на здійснення такого виду діяльності та має необхідні технічні можливості (далі - перевізник).
- (31) Відповідно до положень розділу VIII Місцевих правил:

- перевезення рідких відходів здійснюється спеціалізованими машинами, обладнаними терміналами автомобільної навігації із виведенням даних на центральний пункт диспетчеризації через GPS-пристрої (пункт 71);
 - перевізник зобов'язаний щомісячно до 5 числа місяця, наступного за звітним, надавати виробнику інформацію про абонентів, що користуються його послугами, дані про якісний склад і об'єм їх стоків. У разі ненадання перевізником інформації про якісний склад стоків, для розрахунку оплати застосовується коефіцієнт кратності $K_k=5$ (пункт 73);
 - за відсутності технічної можливості здійснити аналіз якісного складу стічних вод, при проведенні розрахунків застосовується коефіцієнт кратності $K_k=5$ (пункт 74);
 - у разі порушення перевізником вимог цих Правил, він сплачує виробнику вартість послуг за приймання та очищення стічних вод з коефіцієнтом кратності $K_k=5$ (пункт 77).
- (32) Пунктом 72 розділу VIII Місцевих правил визначено, що перевізник зобов'язаний укласти з виробником договір на приймання та очищення рідких відходів.
- (33) За інформацією КП «Тернопільводоканал» (лист від 05.10.2020 №3445/20) протягом 2019 року та I півріччя 2020 року ним укладено із перевізниками відповідно 14 та 10 договорів.
- (34) Протягом 2019 року та I півріччя 2020 року КП «Тернопільводоканал» уклало із перевізниками договори:
- у 2019 році – «Договір про надання послуг з очищення стічних вод» (далі – Договір 1);
 - протягом I півріччя 2020 року – «Договір про надання послуг з водовідведення» (далі – Договір 2).
- (35) Відповідно до пункту 1.3. вказаних договорів перевізник зобов'язується:
- забезпечувати КП «Тернопільводоканал» постійний доступ до моніторингу та роботи GPS-пристроїв, встановлених на спеціалізованих машинах;
 - надавати логін та пароль при його зміні;
 - щомісячно надавати інформацію про кількість машиновіздів згідно форми, затвердженої у додатку 1 Договору.
- (36) При цьому, згідно із пунктом 1.5 Договору 1 та Договору 2 сторони (КП «Тернопільводоканал» та перевізник) зобов'язуються належно виконувати, зокрема, вимоги Місцевих правил.
- (37) З текстом Місцевих правил перевізники можуть ознайомитися на офіційному сайті Тернопільської міської ради, а також на сайті КП «Тернопільводоканал» (<http://www.vodokanal.te.ua>) в рубриці «Офіційне».
- (38) Керуючись пунктом 1.3 Договору 1 та Договору 2 перевізники щомісячно надають КП «Тернопільводоканал» інформацію про ввезення стічних вод за звітний період за формою, затвердженою додатком 1 Договору, де вказують:
- найменування підприємства, прізвище фізичної особи, від якої забираються стічні води;
 - адресу об'єкту відбору стічних вод;
 - кількість машиновіздів;
 - об'єм стоків.
- (39) На виконання пункту 1.3 вказаних договорів в частині забезпечення постійного доступу до моніторингу та роботи GPS-пристроїв Перевізнику необхідно обладнати свої машини терміналом автомобільної навігації із виведенням даних на центральний пункт диспетчеризації через GPS-пристрої вартість якого, за даними перевізників, становить від 1700 до 3500 грн; місячне обслуговування даного обладнання – від 100 до 633 грн.

- (40) Відповідно до листа виконавчого комітету Тернопільської міської ради від 31.07.2019 №10792/02-ю контроль за роботою спеціалізованих автомобілів перевізників здійснюється диспетчером транспортного відділу КП «Тернопільводоканал».
- (41) Слід зазначити, що КП «Тернопільводоканал» також вивозить власним спеціалізованим автотранспортом рідкі побутові відходи (стічні води) від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, тобто здійснює діяльність на ринку вивезення рідких побутових відходів.
- (42) Таким чином, керуючись вимогами розділу VIII Місцевих правил КП «Тернопільводоканал» здійснює нагляд та контроль за діяльністю Перевізників, які є його конкурентами на ринку вивезення рідких побутових відходів.

1.3. Кваліфікація дій Відповідача

- (43) Статтею 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (44) Відповідно до підпункту «б» частини першої статті 33 Закону про місцеве самоврядування до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать делеговані повноваження, зокрема:
- здійснення контролю за діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності у сфері поводження з відходами;
 - здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з побутовими та виробничими відходами та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про відходи.
- (45) Статтею 21 Закону України «Про відходи» визначено, що органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують, зокрема:
- виконання вимог законодавства про відходи;
 - здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону.
- (46) Таким чином, функція щодо нагляду та контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, які діють на ринку вивезення рідких побутових відноситься до компетенції органів місцевого самоврядування.
- (47) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, вжиття заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється в т.ч. органами місцевого самоврядування. Згідно із частиною другою статті 4 цього Закону органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції.
- (48) Виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, внаслідок чого окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (49) Виконавчий комітет Тернопільської міської ради, затвердивши Місцеві правила, наділив КП «Тернопільводоканал», як одного з учасників ринку вивезення рідких

побутових відходів в межах м. Тернополя з урахуванням прилеглої території в радіусі 30 км, повноваженнями щодо нагляду та контролю на означеному ринку.

- (50) КП «Тернопільводоканал», отримавши повноваження щодо нагляду та контролю на зазначеному ринку, здобуло переваги над іншими суб'єктами господарювання не завдяки власним досягненням, а внаслідок зовнішніх факторів – впливу органу місцевого самоврядування.
- (51) Такі дії виконавчого комітету Тернопільської міської ради є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 6 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді делегування повноважень органів місцевого самоврядування, у випадках, заборонених згідно із статтею 16 цього Закону, а саме: делегування органами місцевого самоврядування окремих владних повноважень підприємству, якщо це може призвести до спотворення конкуренції.

РОЗДІЛ II

Дії Відповідача, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції

2.1. Опис ринків, на яких відбулися дії Відповідача

2.1.1. Ринок послуг з приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення.

- (52) Згідно із Правилами приймання:
- стічна вода - вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів;
 - стічна вода технологічного походження - стічна вода, що утворилася в процесі виготовлення продукції та/або надання послуг.
- (53) Згідно із положеннями Правил приймання стічні води скидаються до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на зливні станції (пункти) та/або каналізаційні очисні споруди підприємства централізованого водовідведення.
- (54) Через зливні станції (пункти) приймаються до системи централізованого водовідведення стічні води, що вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення.
- (55) Від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, стічні води вивозяться суб'єктами господарювання спеціалізованим транспортом (асенізаційними машинами – спецмашинами, які оснащені цистерною та призначені для викачування вигрібних ям, септиків, колекторів).
- (56) Основною споживчою властивістю послуг приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, є їх надання суб'єктами господарювання, що діють на ринку централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) із застосуванням спеціального обладнання (зливальні станції (пункти) та/або каналізаційні очисні споруди).
- (57) Учасниками ринку послуг приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, є:
- надавачі (виконавці) послуг – суб'єкти господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення, в тому числі послуги приймання та очищення

стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення;

- замовники послуг (перевізники) - суб'єкти господарювання, які здійснюють вивезення стічних вод спеціалізованим (асенізаційним) транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення (перевізники).

- (58) Особливістю послуг приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, є отримання послуги безпосередньо за місцем знаходження спеціального обладнання виробника, що знаходяться у конкретному населеному пункті.
- (59) Відповідно до інформації Департаменту архітектури, містобудування, житлово-комунального господарства та енергозбереження Тернопільської обласної державної адміністрації, наданої листом від 19.03.2021 № 01-09/411, на досліджувальному ринку в межах Тернопільської області здійснює діяльність 15 суб'єктів господарювання, в наявності яких є діючі каналізаційні очисні споруди різної пропускної спроможності.
- (60) При визначенні мінімальної території, в межах якої, з точки зору споживача (перевізника) доцільно отримувати послугу приймання та очищення стічних вод враховується:
- місце розташування каналізаційних очисних споруд суб'єктів господарювання;
 - населені пункти Тернопільської області, з яких здійснювалося вивезення перевізниками стічних вод спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення;
 - відстань від об'єктів відбору стічних вод до місця розташування каналізаційних очисних споруд суб'єкта господарювання;
 - пропускна спроможність каналізаційних очисних споруд.
- (61) За результатами опитування споживачів (перевізників) досліджувальної послуги з'ясовано основні причини вибору ними надавача послуг приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, зокрема:
- близькість розташування від населених пунктів, в яких надаються ними послуги вивезення стічних вод (рідких побутових відходів) від споживачів;
 - зручна логістична розв'язка для здійснення вивезення стічних вод (рідких побутових відходів);
 - здійснення господарської діяльності лише в межах певного населеного пункту, де знаходяться каналізаційні очисні споруди.
- (62) Таким чином, споживачі (перевізники) для отримання послуги приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, обирають суб'єктів господарювання, які надають вказані послуги, за основним критерієм - місцем розташування каналізаційних очисних споруд (із врахуванням логістичних витрат).
- (63) З огляду на зазначене, перевізникам доцільно транспортувати стічні води на каналізаційні очисні споруди, відстані до яких є мінімальними.
- (64) Максимальна відстань перевезення перевізниками стічних вод (відстань від об'єкту відбору стічних вод до місця розташування каналізаційних очисних споруд суб'єкта господарювання) – радіус кола навколо каналізаційних очисних споруд виробника, який становить 35 км.
- (65) Одним із надавачів послуг приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, є КП «Тернопільводоканал».

- (66) Протягом 2019 року та I півріччя 2020 року КП «Тернопільводоканал» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, в межах зони охоплення навколо каналізаційних очисних споруд КП «Тернопільводоканал» з радіусом 35 км з часткою, що перевищує 35 відсотків.

2.1.2. Ринок централізованого водопостачання та водовідведення.

- (67) Відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»:
- централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води;
 - централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (68) Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою. Функціональним призначенням послуги з централізованого водовідведення є збирання та оброблення стічних вод.
- (69) Характерною особливістю послуг централізованого водопостачання та водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих мереж.
- (70) В межах м. Тернополя та сіл Біла, Чистилів, Плотича, Івачів Долішній, Івачів Горішній, Глядки, Підгородне, Петриків, Великі Гаї, Байківці, Гаї Гречинські Тернопільського району (далі – навколишні села) послуги централізованого водопостачання та водовідведення надає КП «Тернопільводоканал».
- (71) Послуги централізованого водопостачання та водовідведення, згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 1 цього Закону конкуренція на зазначеному ринку неможлива, що вказує на відсутність потенційних конкурентів.
- (72) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (73) Протягом 2019-2020 років та I півріччя 2021 року КП «Тернопільводоканал» займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на території м. Тернополя та навколишніх сіл в межах розташування його діючих мереж з часткою 100 відсотків.

2.2. Дії Відповідача, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції

- (74) Відносини, що виникають між виробниками та споживачами при наданні послуг з приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, регулюються, зокрема, Законом України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилами приймання.
- (75) Відповідно до абзацу п'ятого статті 13 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідних населених пунктів.

- (76) Положеннями статті 13¹ Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» визначено, що місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення населеного пункту встановлюють вимоги щодо приймання стічних вод населеного пункту; розробляються на підставі та з урахуванням вимог правил приймання стічних вод; затверджуються відповідними органами місцевого самоврядування.
- (77) Пунктом 4 Правил приймання визначено:
- на підставі цих Правил виробник розробляє місцеві правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення;
 - місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виробників та споживачів.
- (78) Відповідно до пункту 8 розділу I Правил приймання умови приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, та сплати за очищення таких стічних вод визначаються місцевими правилами приймання.
- (79) КП «Тернопільводоканал», як виробник послуг з централізованого водовідведення в межах м. Тернополя та навколишніх сіл, листом від 22.11.2018 №3767/18 звернулося до Тернопільської міської ради з проханням винести на розгляд виконавчого комітету Тернопільської міської ради питання щодо затвердження Місцевих правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Тернополя та надало їх проект.
- (80) Рішенням виконавчого комітету Тернопільської міської ради від 27 лютого 2019 року №211 затверджено Місцеві правила.
- (81) Згідно із пунктом 2 розділу I Місцевих правил, ці Правила поширюються на:
- суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод) (далі - виробники), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у каналізаційні очисні споруди;
 - усіх споживачів, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення міста Тернопіль (громади), як тих, що знаходяться в місті Тернопіль, так і тих, що знаходяться поза межами міста Тернопіль, незалежно від місця знаходження об'єктів водовідведення.
- (82) Розділ VIII Місцевих правил визначає порядок приймання стічних вод асенізаційним транспортом та поширюється на всіх споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, та на всі види рідких відходів (пункт 63 даного розділу).
- (83) При аналізі положень Розділу VIII Місцевих правил виявлено, що окремими його пунктами підтверджено правомірність протиправних дій КП «Тернопільводоканал»:

2.2.1. на ринках:

- (а) *послуг з приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення*
- (84) Згідно із пунктом 70 розділу VIII Місцевих правил перевезення рідких відходів до місця їхнього скидання здійснюється КП «Тернопільводоканал» або іншою

спеціалізованою організацією, яка має право на здійснення такого виду діяльності та має необхідні технічні можливості (далі - перевізник).

- (85) Відповідно до положень розділу VIII Місцевих правил:
- перевезення рідких відходів здійснюється спеціалізованими машинами, обладнаними терміналами автомобільної навігації із виведенням даних на центральний пункт диспетчеризації через GPS-пристрої (пункт 71);
 - приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, здійснюється тільки на приймальну камеру другої лінії каналізаційних очисних споруд (пункт 62);
 - перевізник зобов'язаний щомісячно до 5 числа місяця, наступного за звітним, надавати виробнику інформацію про абонентів, що користуються його послугами, дані про якісний склад і об'єм їх стоків. У разі ненадання перевізником інформації про якісний склад стоків, для розрахунку оплати застосовується коефіцієнт кратності $K_k=5$ (пункт 73);
 - за відсутності технічної можливості здійснити аналіз якісного складу стічних вод, при проведенні розрахунків застосовується коефіцієнт кратності $K_k=5$ (пункт 74).
- (86) Отже, перевізник зобов'язаний щомісячно надавати інформацію про якісний склад стічних вод, а за відсутності даного аналізу виробник, в даному випадку КП «Тернопільводоканал», при нарахуванні плати за послуги застосовує коефіцієнт кратності $K_k=5$.
- (87) Згідно із пунктом 12.4. Правил №190 порядок скиду нечистот у міську мережу водовідведенню асенізаційними машинами та оплата послуг, що надає виробник обумовлюється договором між перевізником рідких відходів та виробником.
- (88) КП «Тернопільводоканал» надавало послуги приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, у 2019 році - 12 перевізникам, у I півріччі 2020 року – 11 перевізникам.
- (89) Протягом 2019 року та I півріччя в 2020 року КП «Тернопільводоканал» надавало перевізникам вищезазначені послуги відповідно до укладених договорів:
- у 2019 році – «Договір про надання послуг з очищення стічних вод» (далі – Договір 1);
 - у I півріччі 2020 році та протягом 5 місяців 2021 року – «Договір про надання послуг з водовідведення» (далі – Договір 2).
- (90) Пунктом 1.1. Договору 1 та Договору 2 визначено, що:
- КП «Тернопільводоканал» бере на себе зобов'язання приймати від перевізника стічні води, які скидаються спеціалізованим автотранспортом, переліченим у даному пункті, та проводити їх очищення;
 - перевізник зобов'язується своєчасно здійснювати оплату за надані послуги та належним чином виконувати взяті на себе зобов'язання, згідно умов цього Договору.
- (91) Відповідно до пункту 2.1:
- Договору 1 перевізник зобов'язується проводити за надані йому послуги оплату, яка нараховується КП «Тернопільводоканал» за загальним обсягом скинутих перевізником стоків, коефіцієнтом кратності 5 та нормативом плати, який встановлюється уповноваженим органом місцевого самоврядування;
 - Договору 2 перевізник зобов'язується проводити за надані йому послуги оплату, яка нараховується КП «Тернопільводоканал» за загальним обсягом скинутих перевізником стоків, коефіцієнтом кратності відповідно до Місцевих правил та тарифом на послуги з централізованого водовідведення, який встановлюється

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

- (92) Розділом II «Порядок проведення розрахунків» Договору 1 та Договору 2 визначено:
- розрахунок, за надані в поточному місяці послуги, Перевізник проводить на підставі рахунків КП «Тернопільводоканал», які підлягають оплаті протягом 5 днів з моменту їх отримання у Водоканалі, однак у будь-якому випадку, остаточний розрахунок за послуги, надані в поточному періоді, має бути проведений Перевізником не пізніше 10 числа місяця наступного за розрахунковим (пункт 2.2);
 - оплата послуг з очищення стоків здійснюється Перевізником шляхом перерахування коштів на поточний банківський рахунок КП «Тернопільводоканал» (пункт 2.3).
- (93) При цьому, згідно із пунктом 1.5 Договору 1 та Договору 2 сторони (КП «Тернопільводоканал» та перевізник) зобов'язуються належно виконувати, зокрема, вимоги Місцевих правил.
- (94) З текстом Місцевих правил перевізники можуть ознайомитися на офіційному сайті Тернопільської міської ради (<https://ternopilcity.gov.ua/>) в розділі «Рішення виконавчого комітету», а також на сайті КП «Тернопільводоканал» (<http://www.vodokanal.te.ua>) в рубриці «Офіційне».
- (95) Керуючись Місцевими правилами, КП «Тернопільводоканал» висуває перевізникам вимоги щодо надання інформації про якісний склад стічних вод.
- (96) Дані вимоги передбачені лише Місцевими правилами, які розроблені КП «Тернопільводоканал».
- (97) Чинним законодавством, яке регулює відносини, що виникають між виробниками та споживачами при наданні послуг з приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, не передбачено обов'язок перевізників щодо визначення якісного складу стічних вод (рідких відходів), що вивозяться ними спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення.
- (98) Міністерство розвитку громад та територій України листом від 28.12.2019 №7/9.1.2/21123-19 надало роз'яснення відповідно до якого *«обов'язку суб'єктів господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, щодо визначення якісного складу стоків чинним законодавством не передбачено»*.
- (99) Наведене свідчить, що КП «Тернопільводоканал» при розробці проекту Місцевих правил безпідставно включив в розділ VIII цих правил пункти про зобов'язання перевізників надавати щомісячно інформацію про якісний склад стічних вод та встановлення відповідальності за їх не виконання.
- (100) За інформацією, наданою КП «Тернопільводоканал» листами від 05.10.2020 №3445/20 та від 08.10.2020 №3474/2020, протягом досліджуваного періоду розрахунок плати за приймання та очищення стічних вод, що вивозяться спеціалізованим транспортом від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, проводився за обсягом скинутих стоків, з врахуванням діючого тарифу на послуги з централізованого водовідведення та із застосуванням коефіцієнту кратності.
- (101) КП «Тернопільводоканал» також зазначило, що нарахування плати за вищезазначені послуги проводилося із застосуванням коефіцієнту кратності $K_k=5$.

- (102) За інформацією КП «Тернопільводоканал» при розрахунку перевізникам плати за послуги застосовувався коефіцієнт кратності, оскільки перевізники не надавали інформації про якісний склад стоків, згідно із вимогами Місцевих правил.
- (103) Таким чином, КП «Тернопільводоканал», керуючись пунктами 73 та 74 Місцевих правил за невиконання перевізниками вимог щодо надання інформації про якісний склад стічних вод застосовував при розрахунку плати за послуги коефіцієнт $K_k=5$, що призвело до збільшення вартості послуги.
- (104) Висування КП «Тернопільводоканал» перевізникам зазначених вимог ущемляє інтереси споживачів, оскільки за їх невиконання при розрахунку плати за послуги застосовується коефіцієнт, що призводить до збільшення плати за послуги.
- (105) Зазначені дії КП «Тернопільводоканал» стали можливими у зв'язку з тим, що воно не зазнає конкуренції на означеному ринку та може диктувати свої умови.
- (106) За умов існування значної конкуренції на ринку споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, а дії КП «Тернопільводоканал» щодо висування Перевізникам безпідставних вимог, які призводять до ущемлення інтересів споживачів, були б неможливими.
- (107) Такі дії КП «Тернопільводоканал» кваліфіковано, як зловживання монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (108) Дії КП «Тернопільводоканал» стали можливими внаслідок затвердження виконавчим комітетом Тернопільської міської ради розділу VIII Місцевих правил, де містяться пункти щодо неправомірних вимог суб'єктам господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, та встановлення відповідальності за їх невиконання.
- (б) *централізованого холодного водопостачання та водовідведення*
- (109) Пунктом 78 розділу VIII Місцевих правил визначено:
- абоненти, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, зобов'язані надавати КП «Тернопільводоканал» копію Договору на відкачку та транспортування рідких відходів із Перевізником та інформацію про об'єми вивезених стоків у звітному місяці;
 - *«у разі неподання Абонентом такої інформації, виробник проводить нарахування плати за водовідведення в обсязі спожитих послуг з водопостачання з усіх джерел водокористування».*
- (110) Листом від 25.06.2019 №1856/19 КП «Тернопільводоканал» повідомив, що у разі неподання абонентами, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, інформації, визначеної пунктом 78 розділу VIII Місцевих правил, ним проводиться нарахування плати за водовідведення в обсязі спожитих послуг з водопостачання з усіх джерел водокористування.
- (111) Про необхідність надання абонентами, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, інформації, визначеної пунктом 78 розділу VIII Місцевих правил, та про відповідальність за її не надання КП «Тернопільводоканал» зазначав у повідомленнях, які надсилав абонентам рекомендованими листами або вручав вручну.
- (112) З текстом Місцевих правил можна також ознайомитися на офіційному сайті Тернопільської міської ради (<https://ternopilcity.gov.ua/>) в розділі «Рішення виконавчого комітету», а також на сайті КП «Тернопільводоканал» (<http://www.vodokanal.te.ua>) в рубриці «Офіційне».

- (113) Керуючись пунктом 78 розділу VIII Місцевих правил, КП «Тернопільводоканал» висуває абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, вимоги щодо надання інформації про якісний склад стічних вод.
- (114) Дані вимоги передбачені лише Місцевими правилами, які розроблені КП «Тернопільводоканал».
- (115) Законами України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилами приймання, не передбачено обов'язок абонентів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, щодо надання виробнику Договору на відкачку та транспортування рідких відходів із перевізником та інформації про об'єми вивезених стоків.
- (116) У відповідь на лист Антимонопольного комітету України від 21.11.2019 №128-29.1/01-15298 Міністерство розвитку громад та територій України, листом від 28.12.2019 №7/9.1.2/21123-19, повідомило:
- « - якщо договір на вивезення стічних вод укладено з виробником, який безпосередньо своїм асенізаційним транспортом здійснює вивезення рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, то в ньому можуть бути зазначені об'єми вивезення стоків;*
- якщо договір на вивезення стічних вод укладено з суб'єктами господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, то така інформація зазначається в цьому договорі і надавати такі дані виробнику споживачі не зобов'язані».*
- (117) Таким чином, дії КП «Тернопільводоканал» щодо нарахування споживачам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, плати за водовідведення з усіх джерел водокористування у разі ненадання ними інформації, визначеної пунктом 78 розділу VIII Місцевих є неправомірними.
- (118) Крім того, згідно із вищевказаним роз'ясненням Міністерства розвитку громад та територій України споживачі, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, *«сплачують вартість перевезення рідких відходів перевізнику, який здійснює їх транспортування».*
- (119) Абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, КП «Тернопільводоканал» надає лише послугу централізованого водопостачання, згідно укладених договорів.
- (120) Слід зазначити, що споживачам (абонентам), які не приєднані до системи централізованого водовідведення, КП «Тернопільводоканал» не має можливості надавати послуги водовідведення (відсутня технічна можливість), тому нарахування плати за послугу, яка не надається (у випадку не надання інформації відповідно до пункту 78 розділу VIII Місцевих правил), могло призвести до понесення споживачами необґрунтованих витрат.
- (121) За даними КП «Тернопільводоканал» (листи від 29.08.2019 №2528/19, від 05.10.2020 №3445/20) кількість абонентів (юридичних та фізичних осіб-підприємців, самозайнятих осіб) на яких поширюються вимоги Місцевих правил та які не приєднані до системи централізованого водовідведення становить: станом на 01.08.2019 – 279, станом на 01.01.2020 – 266, станом на 01.06.2020 – 276.
- (122) Протягом березня-липня 2019 року лише 20 абонентів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, надавали копію Договору про відкачку та транспортування рідких відходів з перевізником, а також інформацію про об'єми вивезення стоків у звітному місяці. Дана інформація подавалася ними у письмовій формі вручну (лист КП «Тернопільводоканал» від 29.08.2019 №2528/19).
- (123) Наведене свідчить, що КП «Тернопільводоканал» протягом 2019 року та I півріччя 2020 року висувало абонентам, які не приєднані до системи централізованого

водовідведення, безпідставні вимоги, та могло проводити нарахування плати за послугу, яка ним не надавалася, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів.

- (124) Зазначені дії КП «Тернопільводоканал» стали можливими у зв'язку з тим, що він не зазнає конкуренції на означеному ринку та може диктувати свої умови.
- (125) За умов існування значної конкуренції на означеному ринку споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, а дії КП «Тернопільводоканал» щодо висування абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, безпідставних вимог та встановлення відповідальності за їх невиконання, які можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, були б неможливими.
- (126) Такі дії КП «Тернопільводоканал» кваліфіковано Відділенням, як зловживання монопольним становищем відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (127) Дії КП «Тернопільводоканал» стали можливими внаслідок затвердження виконавчим комітетом Тернопільської міської ради розділу VIII Місцевих правил, де містяться пункти щодо неправомірних вимог абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, та встановлення відповідальності за їх невиконання.

2.3. Кваліфікація дій Відповідача

- (128) КП «Тернопільводоканал» підготував та подав на розгляд виконавчому комітету Тернопільської міської ради проекти Місцевих правил, у яких вніс пункти щодо неправомірних вимог абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, та суб'єктам господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, і встановлення відповідальності за їх невиконання
- (129) Виконавчий комітет Тернопільської міської ради, затвердивши Місцеві правила, узаконив неправомірні дії КП «Тернопільводоканал».
- (130) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого державного органу або суб'єкта господарювання актом органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю.
- (131) У разі легітимації ініціатором протиправних дій є та сама особа, яка їх вчиняє або має намір вчинити.
- (132) Таким чином, шляхом затвердження виконавчим комітетом Тернопільської міської ради Місцевих правил легітимізовані вищенаведені дії КП «Тернопільводоканал», що можуть призвести до ущемлення економічних інтересів споживачів.
- (133) Такі дії виконавчого комітету Тернопільської міської є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

3. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ТА/АБО ПОЯСНЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- (134) Листом від 27.01.2020 № 69-02/93 виконавчому комітету Тернопільської міської ради надіслано подання про попередні висновки від 27.01.2020 № 69-03/7п у справі № 925-АД про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку виконавчого комітету Тернопільської міської ради.
- (135) Виконавчий комітет Тернопільської міської ради листом від 10.02.2020 №890/02-ю повідомив про розгляд подання про попередні висновки у справі № 925-АД.

- (136) Відповідач зазначив, що ним підготовлено проект рішення «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету №211 від 27.02.2019» (далі – проект Рішення), яким затверджено Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та подано його на оприлюднення відповідно до вимог частини третьої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації».
- (137) За результатами аналізу проекту Рішення встановлено, що виконавчим комітетом не враховано усіх положень подання про попередні висновки у справі №925-АД від 27.01.2020 №69-03/7п, зокрема, питань, які стосуються:
- зобов'язання Перевізників (суб'єктів господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення) щодо надання інформації про якісний склад стічних вод (стоків) та відповідальність у разі ненадання ними інформації про якісний склад стоків у вигляді застосування коефіцієнту (коефіцієнт кратності $K_k=3$) при розрахунку оплати за послуги (пункти 14 та 15 Додатку до проекту Рішення);
 - зобов'язання абонентів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, надання Договору на відкачку та транспортування рідких відходів із Перевізником, а також щомісячне надання інформації про об'єми вивезених стоків (пункт 17 Додатку до проекту Рішення).
- (138) У своєму листі від 10.02.2020 №890/02-ю виконавчий комітет Тернопільської міської ради просить зупинити розгляд справи № 925-АД.
- (139) Пунктом 28 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року №169-р), із змінами, визначено, що розгляд справи може бути зупинено з власної ініціативи відповідного органу Комітету чи за заявою особи, яка бере участь у справі, до завершення розгляду органом Комітету, судом, господарським судом пов'язаною з цією справою іншої справи або до вирішення державним органом пов'язаного з нею іншого питання.
- (140) Таким чином, не є підставою зупинення розгляду справи вчинення Відповідачем дій, які направлені на припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції в ході розгляду справи №925-АД, зокрема, підготовка проекту рішення про внесення змін до рішення №211 від 27.02.2019, яким затверджено Місцеві правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та подання його на оприлюднення відповідно до вимог частини третьої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації».
- (141) Про зазначене вище виконавчий комітет Тернопільської міської ради було повідомлено листом від 21.02.2020 № 69-02/212.
- (142) Листом від 25.02.2020 № 3890/02-ю Відповідач надав додаткові пояснення, заперечення до подання про попередні висновки у справі № 925-АД.
- (143) Виконавчий комітет Тернопільської міської ради у листі від 25.02.2020 № 3890/02-ю наводить окремі положення Правил приймання, які визначають обов'язок КП «Тернопільводоканал», як виробника, щодо контролю за якістю, кількістю і режимом скидання стічних вод споживачами, а також зазначає, що обов'язок перевізника надавати виробнику інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до системи централізованого водовідведення, передбачений пп. 2 п. 2 Розділу I Правил приймання.
- (144) Відповідач також зазначає, що:
- до систем централізованого водовідведення приймаються стічні води споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд,

безпеки їх експлуатації та можуть бути очищені на КОС виробників відповідно до вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 року №465;

- умови приймання та сплати за очищення стічних вод від перевізника жодним чином не врегульовано на загальнодержавному рівні, при цьому законодавець покладається на дискреційні повноваження органу місцевого самоврядування, зазначаючи, що умови приймання та сплати за очищення стічних вод визначається саме місцевими правилами приймання;

- застосування коефіцієнту кратності не є видом відповідальності за ненадання інформації про якісний склад стічних вод (стоків), а розрахунковим способом визначення розміру оплати за відсутності інформації про якісний склад стоків.

- (145) Зазначене вище, згідно із поясненням Відповідача (лист від 25.02.2020 № 3890/02-ю), стало підставою для включення до Місцевих правил положень про необхідність надання інформації про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають перевізники до систем централізованого водовідведення, та застосування для розрахунку визначення розміру оплати за очищення стоків коефіцієнту кратності у разі ненадання даної інформації.
- (146) Слід зазначити, що пп. 2 п. 2 Розділу I Правил приймання визначено, що споживачі повинні здійснювати системний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно із графіком відбору проб, погодженим із виробником, надавати виробнику інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до системи централізованого водовідведення.
- (147) Вище зазначене положення Правил приймання не спростовує наявності в Місцевих правилах пункту щодо обов'язку суб'єктів господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, визначення ними якісного складу стічних вод та надання його виробнику.
- (148) При цьому, Відділення не заперечує обов'язку КП «Тернопільводоканал», як виробника, щодо контролю за якістю, кількістю і режимом скидання стічних вод споживачами, але не за рахунок перевізника.
- (149) Крім того, виконавчий комітет Тернопільської міської ради повідомив, що у проекті Рішення про внесення змін до Місцевих правил вилучено пункт щодо вимог абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення.
- (150) Відповідно до інформації, розміщеної на сайті Тернопільської міської ради, рішенням виконавчого комітету Тернопільської міської ради від 17.06.2020 №442 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Тернопільської міської ради № 211 від 27.02.2019» внесено зміни до Місцевих правил, які введено в дію 01.07.2020.
- (151) Основні зміни до Розділу VIII Місцевих правил наведено в таблиці:

<i>Місцеві правила (в редакції до 01.07.2020)</i>	<i>Місцеві правила (в редакції з 01.07.2020)</i>
п.70. Перевезення рідких відходів до місця їхнього скидання здійснюється КП «Тернопільводоканал» або іншою спеціалізованою організацією, яка має право на здійснення такого виду діяльності та має необхідні технічні можливості (далі – перевізник)	п.70. Перевезення рідких відходів до місця їхнього скидання здійснюється спеціалізованими організаціями, які мають право на здійснення такого виду діяльності та мають необхідні технічні можливості (далі — перевізник).

п.72 Перевізник зобов'язаний, зокрема, укласти з виробником договір на приймання та очищення рідких відходів.	п.72. Перевізник зобов'язаний укласти з виробником договір про надання послуг з водовідведення.
п.73. Перевізник зобов'язаний щомісячно до 5 числа місяця, наступного за звітним, надати виробнику інформацію, зокрема, про якісний склад стічних вод (стоків). У разі ненадання перевізником інформації про якісний склад стоків для розрахунку оплати застосовується коефіцієнт кратності $K_k=5$.	п.73. Перевізник зобов'язаний щомісячно до 5 числа місяця, наступного за звітним, надати Відділу благоустрою та екології Управління житлово-комунального господарства та екології Тернопільської міської ради інформацію, зокрема, про якісний склад стічних вод, і об'єм їх стоків.
п.74. Оплата проводиться відповідно до умов договору.	
За відсутності технічної можливості здійснити аналіз якісного складу стічних вод, при проведенні розрахунків застосовується коефіцієнт кратності $K_k=5$.	За відсутності аналізу якісного складу стічних вод, при проведенні розрахунків застосовується коефіцієнт кратності $K_k=3$.
п. 78 Абоненти, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, зобов'язані надавати виробнику копію Договору на відкачку та транспортування рідких відходів із Перевізником, а також до 10 числа місяця, наступного за звітним, подавати виробнику інформацію про об'єми вивезених стоків у звітному місяці. <i>У разі неподання Абонентом такої інформації, виробник проводить нарахування плати за водовідведення в обсязі спожитих послуг з водопостачання з усіх джерел водокористування.</i>	п. 78 відсутній

(152) Таким чином, в ході розгляду справи, Відповідач вніс зміни до Місцевих правил, згідно яких у до Розділі VIII Місцевих правил, із змінами, відсутні пункти щодо:

- наділення КП «Тернопільводоканал», як одного з учасників ринку вивезення рідких побутових відходів в межах м. Тернополя з урахуванням прилеглої території в радіусі 30 км, повноваженнями щодо нагляду та контролю на означеному ринку;
- вимог абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, і встановлення відповідальності за їх не виконання.

4. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ

(153) Отже, доказами, зібраними у справі, доводиться, що дії виконавчого комітет Тернопільської міської ради, які полягають у:

- наділенні КП «Тернопільводоканал», як одного з учасників ринку вивезення рідких побутових відходів в межах м. Тернополя (громади), повноваженнями щодо нагляду та контролю на означеному ринку;
- затвердженні розділу VIII Місцевих правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Тернополя (громади), де містяться пункти щодо неправомірних вимог абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, та суб'єктам господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, і встановлення відповідальності за їх не виконання

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене:

- пунктом 6 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді делегування повноважень органів місцевого самоврядування, у випадках, заборонених згідно із статтею 16 цього Закону, а саме: делегування органами місцевого самоврядування окремих владних повноважень підприємству, якщо це може призвести до спотворення конкуренції;
- пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 12, 12¹, 14, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482, (зі змінами), пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Відділення,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що виконавчий комітет Тернопільської міської ради (ідентифікаційний код 04058344; місцезнаходження: вул. Листопадова, 5, м. Тернопіль, 46000) своїми діями, які полягають у наділенні КП «Тернопільводоканал», як одного з учасників ринку вивезення рідких побутових відходів в межах м. Тернополя (громади), повноваженнями щодо нагляду та контролю на означеному ринку, вчинив порушення, передбачене пунктом 6 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді делегування повноважень органів місцевого самоврядування, у випадках, заборонених згідно із статтею 16 цього Закону, а саме: делегування органами місцевого самоврядування окремих владних повноважень підприємству, якщо це може призвести до спотворення конкуренції.

2. Визнати, що виконавчий комітет Тернопільської міської ради (ідентифікаційний код 04058344; місцезнаходження: вул. Листопадова, 5, м. Тернопіль, 46000) своїми діями, які полягають у затвердженні розділу VIII Місцевих правил приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення міста Тернополя (громади), де містяться пункти щодо неправомірних вимог абонентам, які не приєднані до системи централізованого водовідведення, та суб'єктам господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, і встановлення відповідальності за їх не виконання, вчинив порушення, передбачене пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дій, заборонених згідно із статтею 17 цього Закону, а саме: дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

3. Зобов'язати виконавчий комітет Тернопільської міської ради припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення в частині затвердження неправомірних вимог суб'єктам господарювання, які здійснюють вивезення рідких відходів від споживачів, і встановлення відповідальності за їх не виконання,

Про виконання пункту 3 цього рішення письмово повідомити Відділення у 2-місячний строк з дня його отримання з наданням копій відповідних підтвердних документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова адміністративної колегії,
в. о. голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК